

Sygn. akt IX Ga 451/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie IX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Przemysław Grochowski

Protokolant : Elżbieta Zentar

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 października 2016 roku w L.

sprawy z powództwa T. D. i L. K.

przeciwko M. J.

o 3.522,08 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie

na skutek apelacji pozwanej M. J. od wyroku z dnia 15 lipca 2016 roku w sprawie V GC 582/15 Sądu Rejonowego w Zamościu

I. oddała apelację;

II. zasądza od pozwanej M. J. na rzecz powodów T. D. i L. K. kwotę 600 (sześćset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO P. G.

UZASADNIENIE

Powództwo dotyczyło zasądzenia od pozwanej M. J. na rzecz powodów T. D. i L. K. kwoty 3.522,08 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 7 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty z tytułu ceny za zakupione wyroby mięsne wynikającej z faktury (...).

Wyrokiem z dnia 15 lipca 2016 roku Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej na rzecz powodów kwotę 3.522,08 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 7 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 717 złotych tytułem kosztów procesu.

W apelacji od tego wyroku pozwana wносиła o jego uchylenie i oddalenie powództwa ewentualnie przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i zasądzenie na rzecz powódki (sic!) kosztów wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych, zarzucając naruszenie :

- art.233§1 kpc poprzez pominięcie w ocenie materiału dowodowego zeznań świadka Z. J. i T. J., którzy opisali zasady współpracy pomiędzy stronami oraz wskazali termin i okoliczność płatności spornej faktury;

- naruszenie art. 233§1 kpc poprzez ustalenie, że pozwana nie zapłaciła za towar dostarczony przez pozwanych, podczas gdy na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego dostarczonego przez powodów nie sposób ustalić szeregu istotnych dla sprawy okoliczności, jak kto zdaniem powodów odebrał od pozwanej płatność w dniu 16 czerwca 2015 roku i w jakiej wysokości oraz jak zdaniem powodów zwyczajowo dokonywane były rozliczenia pomiędzy stronami, przy jedocześnie spójnych, składających się na logiczną całość dowodach przedstawionych przez pozwaną

wskazujących na częstą praktykę pomiędzy stronami braku pisemnego pokwitowania płatności oraz przedstawiania kompletu faktur, co prowadziło do wniosku, pomimo braku pisemnego pokwitowania płatności, pozwana zapłaciła sporną kwotę;

- art.233§1 kpc i art.299 kpc przez wyjaśnienie okoliczności braku kopii spornej faktury podczas dostarczania towaru w dniu 30 maja 2015 roku oraz rozbieżności oryginału i kopii spornej faktury dopiero na ostatniej rozprawie i wyłącznie na podstawie zeznań powodów z pominięciem przedstawionych w sprawie dowodów w postaci kopii i oryginałów faktury oraz zgodnych zeznań świadków P. C., P. M. i Z. J. wskazujących na każdorazowe przekazywanie kopii i oryginału faktury oraz zeznań ostatniego z tych środków, że przedstawiona przez powodów faktura jest spreparowana, jak też zeznań świadka P. C. przeczącego by pamiętał o dostawie towaru w dniu 30 maja 2015 roku, podczas gdy doświadczenie życiowe wskazuje by pamiętał on o nietypowym przekazywaniu faktury, skoro według powodów miała ona miejsce dwa razy a także nieprzedstawienia przez powodów żadnego „maila” o przesłaniu świadkowi P. C. oryginału spornej faktury w dniu 30 maja 2015 roku powoływanego przez powodów oraz niepotwierdzenia tego maila przez tegoż świadka co prowadzi do wniosku, że twierdzenia powodów nie zostały udowodnione a Sąd mógł te kwestie wyjaśnić nie na ostatniej rozprawie a wcześniej za pomocą zeznań świadka P. C.;

- art.217§2 kpc w zw. z art.2017§6 kpc poprzez dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów o które pozwany (sic) nie wnosił na etapie składania pozwu : z przesłuchania świadka P. M. i M. G., z dokumentu w postaci rozrachunku załączonego do pisma z dnia 21 grudnia 2015 roku, pomimo braku przeszkód do ich zgłoszenia w pozwie, gdy powodowie wiedzieli o ich istnieniu, brak było obiektywnej przeszkody w ich zgłoszeniu oraz nie zaszła potrzeba późniejszego ich zgłoszenia;

- art.328§2 kpc przez brak wskazania w uzasadnieniu jakie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd uznał za udowodnione oraz brak wyjaśnienia rozbieżności w zeznaniach strony powodowej i piśmie procesowym oraz w zeznaniach świadków.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wносиła o oddalenie apelacji pozwanej i zasądzenie od niej na rzecz powodów solidarnie zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja pozwanej nie prowadziła do podważenia prawidłowości zaskarżonego wyroku wobec braku podstaw do uwzględnienia, w świetle podnoszonych zarzutów, sformułowanych w niej wniosków.

Wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku w celu ponownego rozpoznania sprawy przez sąd pierwszej instancji dopuszczalny jest w sytuacjach określonych w art. 386§2 i 4 kpc, w związku z którymi nie pozostają zarzuty apelacji, co wskazuje na pozorne jego postawieni w apelacji pozwanej..

Walurowości nie można przypisać pierwszemu z tych wniosków o uchylenie wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy w sposób tam wskazany, którego treść pozostaje w sprzeczności z przewidzianymi w art. 385 i 386 kpc rodzajami rozstrzygnięć w przedmiocie apelacji. Rozważaniu , w kontekście tego przepisu, poddać można było zasadność zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie powództwa o czym poniżej.

Zgodzić się należy z Sądem Rejonowym, że dowód spełnienia świadczenia spoczywa na zobowiązanym (art.6 kc). Do pozwanej zatem, jako strony wywodzącej z faktu uiszczenia należności za sporną fakturę w dniu 16 czerwca 2015 roku skutek zwolnienia ze zobowiązania w tym zakresie należało dowiedzenie tej okoliczności. Dowód z dokumentu, stanowiący najpewniejszy środek dowodowy w tym celu, nie stanowi wyłącznej metody dowodzenia, dlatego też wzięciu pod uwagę, przy braku pokwitowania, podlegały dowody osobowe przedstawione przez pozwaną. Usiłowała ona dowieść dokonania zapłaty przy pomocy zeznań świadków Z. J. i T. J.. Słusznie jednakże Sąd Rejonowy podważył ich treść jako miarodajnej podstawy do dokonania ustaleń zgodnych ze stanowiskiem pozwanej. Przeczą temu inne elementy materiału dowodowego, na które wskazywał już Sąd Rejonowy, jak też inne prowadzące do zakwestionowania twierdzeń tych świadków. Według bowiem rozdzielnika (k.42-44) rozliczenia stron obejmowało

inne jeszcze, wcześniejsze od przedmiotowej, faktury z maja 2015 roku, których nie objęła płatność z 16 (19) czerwca 2015 roku mająca stanowić zaspokojenie, według twierdzeń tych świadków, wszelkich faktur z tego miesiąca. Podaje to w wątpliwość orientację świadka T. J., co do właściwego stanu rozliczeń stron i zobowiązań, które podlegać miały spłacie kwota z dnia 16(19) czerwca 2015 roku. Nadto z rozrachunku tego wynika, przyjmując nawet wystarczającą wiedzę tego świadka o wielkości kwoty zapłaconej w tej dacie, że nie opłacono kilku faktur z maja 2015 roku (k.42) na kwotę 3.301,61 złotych, zatem, gdyby nawet pozwany opłacił wówczas 13.000 złotych, to nie widać by kwota ta miała posłużyć do uregulowania należności za przedmiotową fakturę, biorąc pod uwagę sumę wpłaty przyznanej przez powodów i wakujących faktur ($9.802,33+3.301,61=13.103,94$ złotych). Nadto z zeznań świadka Z. J. (k.80) i P. C., jak też rozrachunku (k.42) wynika wielokrotne dokonywanie płatności jednorazowo większą gotówką, zatem twierdzenie świadka T. J., który, jak zeznał, uczestniczył przy rozliczeniach Z. J. z P. C., budzą wątpliwości co do faktycznego okresu płatności, zwłaszcza że zeznania te świadek składał po wielu miesiącach od zaprzestania pracy u pozwanej i rok po rzekomej zapłacie.

Nie widać przy tym znaczenia adnotacji dokonanej przez świadka Z. J. na fakturze o zapłacie gotówką, skoro nie miało to charakteru pokwitowania i nie mogło stanowić podstawy rozliczenia wpłaty, tym bardziej, że płatność niejednokrotnie następowała nie bezpośrednio po otrzymaniu faktury, lecz w późniejszym terminie, jak to miałyby mieć miejsce w przypadku spornej faktury. Adnotacja ta zatem mogła mieć walor deklaracji o sposobie zapłaty a nie faktycznym jej dokonaniu. Podważa to także zasadność twierdzeń świadka Z. J. o pokryciu należności za przedmiotową fakturę wpłatą z dnia 16(19) czerwca 2015 roku, które w tej sytuacji pozostają gołosłowne i w sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym. W kontekście twierdzeń pozwanej na temat rzekomej adnotacji na oryginale faktury o zapłacie gotówką uczynionej przez świadka Z. J., która miałaby być zatajona przez powodów, trudno doszukać się roli tego zapisu skoro nie miał waloru potwierdzającego uznanie przez powodów uzyskania należności za sporną fakturę, co nie daje wystarczającej podstawy, nawet w przypadku istnienia tego rodzaju dokumenty, dla stwierdzenia wywiązania się przez pozwaną z płatności.

W odniesieniu do poszczególnych zarzutów apelacji dotyczących naruszenia art.233§1 kpc poprzez : pominięcie w ocenie materiału dowodowego zeznań świadka Z. J. i T. J., którzy opisali zasady współpracy pomiędzy stronami oraz wskazali termin i okoliczność płatności spornej faktury to Sąd Rejonowy poddał te zeznania swojej analizie ale wykluczył ich przydatność do stwierdzenia zapłaty za sporną fakturę. W następnej kolejności, poprzez ustalenie, że pozwana nie zapłaciła za towar dostarczony przez pozwanych, podczas gdy na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego dostarczonego przez powodów nie sposób ustalić szeregu istotnych dla sprawy okoliczności, jak kto zdaniem powodów odebrał od pozwanej płatność w dniu 16 czerwca 2015 roku i w jakiej wysokości oraz jak zdaniem powodów zwyczajowo dokonywane były rozliczenia pomiędzy stronami, przy jedocześnie spójnych, składających się na logiczną całość dowodach przedstawionych przez pozwaną wskazujących na częstą praktykę pomiędzy stronami braku pisemnego pokwitowania płatności oraz przedstawiania kompletu faktur, co prowadziło do wniosku, pomimo braku pisemnego pokwitowania płatności pozwana zapłaciła sporną kwotę to poglądy powodów na tematy zadane w tym zarzucie apelacji nie mogły stanowić przedmiotu postępowania dowodowego w związku z tym wyjaśnienie jakie mieliby mieć zdanie w tym przedmiocie nie mogło godzić w dyspozycję art. 233§1 kpc, zaś zwyczajowe zaniechanie żądania przez pozwaną pokwitowania zapłaty nie uzasadnia wniosku, że pomimo jego braku i w tym przypadku należność została uregulowana, lecz najwyżej wpływać może na konieczność dowodzenia tego w oparciu o inne środki dowodowe i ocenę ich zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy.

Naruszenia art.233§1 kpc i art.299 kpc upatrywała pozwana także przez wyjaśnienie okoliczności braku kopii spornej faktury podczas dostarczaniu towaru w dniu 30 maja 2015 roku oraz rozbieżności oryginału i kopii spornej faktury dopiero na ostatniej rozprawie i wyłącznie na podstawie zeznań powodów z pominięciem przedstawionych w sprawie dowodów w postaci kopii i oryginałów faktury oraz zgodnych zeznań świadków P. C., P. M. i Z. J. wskazujących na każdorazowe przekazywanie kopii i oryginału faktury oraz zeznań ostatniego z tych świadków, że przedstawiona przez powodów faktura jest spreparowana, jak też zeznań świadka P. C. przeczącego by pamiętał o dostawie towaru w dniu 30 maja 2015 roku, podczas gdy doświadczenie życiowe wskazuje by pamiętał on o nietypowym przekazywaniu faktury, skoro według powodów miała ona miejsce dwa razy to a także nieprzedstawienia przez powodów żadnego

„maila” o przesłaniu świadkowi P. C. oryginału spornej faktury w dniu 30 maja 2015 roku powoływano przez powodów oraz niepotwierdzenia tego maila przez tegoż świadka, co prowadzi do wniosku, że twierdzenia powodów nie zostały udowodnione a Sąd mógł te kwestie wyjaśnić nie na ostatniej rozprawie a wcześniej za pomocą zeznań świadka P. C., to wyjątki w tym zakresie, nawet wynikające z wyjaśnień powodów występowały na tyle rzadko, że nie mogły charakteryzować postępowania stron w tym zakresie, co jednakże nie wyklucza wyjątku w tym przypadku objawiającym się sporem co do realizacji zapłaty; ocena świadka Z. J. powołana w apelacji niczego zasadniczego dla sprawy nie dowodzi poza takim właśnie zdaniem tej osoby, zwłaszcza w sytuacji, gdy strona powodowa twierdziła, że drugi egzemplarz faktury nie był sporządzany równocześnie z przekazanym pozwanej, lecz odtwarzany później; trudno także uznać to za przekonującą argumentację w odniesieniu do świadka P. C. w sytuacji gdy zasady doświadczenia życiowego nie mogą przesądzać o indywidualnych predyspozycjach świadka w zdolności do zapamiętywania tego rodzaju wydarzeń, nadto świadek ten w ogóle nie był wypytywany na okoliczność eksponowaną w treści tego zarzutu i nie ustosunkowywał się do niej, nie można zatem twierdzić by okoliczności tej zaprzeczał lub ją potwierdzał, jeśli strona pozwana uznawała te kwestie za istotne dla rozpoznania sprawy i okoliczność tę kwestionowała, uprawniona była do ukierunkowania postępowania dowodowego w sugerowany przez siebie sposób.

Wbrew zarzutowi naruszenia art.217§2 kpc w zw. z art.2017§6 kpc poprzez dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów o które pozwany (sic!) nie wnosił na etapie składania pozwu : z przesłuchania świadka P. M. i M. G., z dokumentu w postaci rozrachunku załączonego do pisma z dnia 21 grudnia 2015 roku, nie można doszukać się przesłanek do jego uwzględnienia. Dowody te przede wszystkim służyć miały ewentualnej korzyści strony pozwanej, gdyż z dowodów tych wynikać miały okoliczności powołane przez pozwaną, jak dokonanie zapłaty, nie zaś dowiedzenia braku dokonania płatności, do czego powodowie nie byli zobowiązani. Nadto przeprowadzenie tych dowodów nie prowadziło do przedłużenia postępowania, gdy pozwana objęła swoimi wnioskami także dowody osobowe, zaś dowód z dokumentu z reguły, a także w tym przypadku, nie przyczynia się do zakłócenia sprawności procesu, co wypełnia sytuację przewidzianą w art.207§6 kpc art.217§2 kpc negującą możliwość pominięcia dowodów. Poza tym, pomimo obecności strony pozwanej na rozprawie, w toku której doszło do dopuszczenia tych dowodów, nie zgłoszono zastrzeżenia przewidzianego w art. 162 kpc, co wyłącza możliwość wysuwania zarzutu w tym przedmiocie w dalszym toku postępowania.

W przypadku zarzutu naruszenia art.328§2 kpc przez brak wskazania w uzasadnieniu jakie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd Rejonowy uznał za udowodnione oraz brak wyjaśnienia rozbieżności w zeznaniach strony powodowej i piśmie procesowym oraz w zeznaniach świadków, to przedmiotem postępowania dowodowego, jak też roztrząsania jego wyników znajdujących odzwierciedlenie w treści uzasadnienia są okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (art.227 kpc) i nie widać na tle twierdzeń apelacji by wyjaśnianie sugerowanych przez pozwaną rozbieżności stanowiło normatywną treść uzasadnienia. Poza tym sprzecznie z twierdzeniami podnoszonymi w tym zarzucie, Sąd Rejonowy dokonał rekonstrukcji stanu faktycznego i omówił ocenę materiału dowodowego. W końcu, zarzut ten nie pomija wpływ sugerowanego w jego treści uchybienia na rozstrzygnięcie, co eliminuje możliwość wzruszenia z tej przyczyny zaskarżonego wyroku.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 385 kpc, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania apelacyjnego orzekł, zważywszy na jego wynik, w oparciu o art.98§1 kpc, zaś należność z tego tytułu objęła, w myśl art.98§3 w zw. z art.99 kpc, wynagrodzenie radcy prawnego (§2 pkt 3 w zw. z §10 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 22 października września 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych); przy czym solidarność żądania podnoszonego przez stronę powodową w tym zakresie pozostaje w sprzeczności z art.105§2 kpc jak też z charakterem współuczestnictwa powodów, nie znajdującemu oparcia dla solidarności czynnej z uwagi na charakter łączącego ich stosunku spółki cywilnej (art.369 kc).

SSO P. G.